BREITHIÚNAS NA CÚIRTE (an Ceathrú Dlísheomra)

16 Iúil 2026 *

(Tarchur chun réamhrialú – An smacht reachta – Neamhspleáchas na mbreithiúna – An dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE – Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh – Reachtaíocht náisiúnta lena bhféadfar a fhíorú go gcomhlíontar na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht breithimh atá ina suí ar an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn) – Comhdhéanamh fhoirmíocht breithiúna a iarraidh uirthi comhlíonadh na gceanglas sin a fhíorú – Neamhrialtacht na gcoinníollacha maidir le comhalta a cheapadh d'fhoirmíocht den sórt sin – Na hiarmhairtí atá le baint as an neamhrialtacht sin – Neamhchlaontacht – Tosaíocht dhlí an Aontais)

I gCásanna Uamtha C-96/24, C-103/24 agus C-112/24,

TRÍ IARRAIDH ar réamhrialú faoi Airteagal 267 CFAE ón Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn), trí bhreitheanna an 11 Eanáir 2024, a fuarthas ag an gCúirt an 6, an 7 agus an 12 Feabhra 2024 faoi seach, sna himeachtaí

X. Y. (C-96/24),

X. Y. (C-103/24),

L. S. (C-112/24)

tríú páirtithe:

Prokuratura Krajowa,

Rzecznik Dyscyplinarny Sądu Najwyższego,

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Piotrkowie Trybunalskim,

tugann AN CHÚIRT (an Ceathrú Dlísheomra),

agus í comhdhéanta mar seo a leanas: I. Jarukaitis (Rapóirtéir), Uachtarán Dlísheomra, K. Lenaerts, Uachtarán na Cúirte, ag feidhmiú mar Bhreitheamh an Cheathrú Dlísheomra, M. Condinanzi, N. Jääskinen agus R. Frendo, Breithiúna,

Abhcóide Ginearálta: N. Emiliou,

Cláraitheoir: A. Calot Escobar,

* Teanga an cháis: an Pholainnis.

ag féachaint don nós imeachta i scríbhinn,

tar éis breithniú a dhéanamh ar na barúlacha arna dtíolacadh thar ceann na bpáirtithe seo a leanas:

– Rialtas na Polainne, ag B. Majczyna agus S. Żyrek, i gcáil Gníomhairí,

– an Coimisiún Eorpach, ag K. Herrmann agus P. J. O. Van Nuffel, i gcáil Gníomhairí,

tar éis cinneadh a dhéanamh, i ndiaidh an tAbhcóide Ginearálta a éisteacht, breith a thabhairt ar an gcás gan Tuairim,

an Breithiúnas seo a leanas:

Breithiúnas

1 Baineann na hiarrataí ar réamhrialú le léiriú an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh ('an Chairt').

2 Rinneadh na hiarrataí seo in imeachtaí a bhaineann le X. Y., breitheamh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn) (Cás C-96/24), os comhair an Izba Odpowiedzialności Zawodowej (Dlísheomra um Dhliteanas Gairmiúil), dlísheomra a thagann faoi dhlínse na cúirte sin, tar éis iarraidh ó Oifig an Ionchúisitheora Phoiblí ag lorg údarú chun imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne an bhreithimh sin, agus in imeachtaí araíonachta arna dtionscnamh i gcoinne X. Y. agus L. S., breithiúna den Sąd Rejonowy w P. (an Chúirt Dúiche, P, an Pholainn) (Cásanna C-103/24 agus C-112/24), os comhair an Dlísheomra um Dhliteanas Gairmiúil.

An dlí lena mbaineann

An Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach

3 Foráiltear don mhéid seo a leanas in Airteagal 29 den ustawa o Sądzie Najwyższym (an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach) an 8 Nollaig 2017 (Dz. U. 2018, mír 5), arna leasú leis an ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (an Dlí lena leasaítear an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach agus dlíthe áirithe eile) an 9 Meitheamh 2022 (Dz. U. 2022, mír 1259) ('an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach'):

'[...]

2. I gcomhthéacs ghníomhaíochtaí an [Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach, an Pholainn)] ní ceadmhach tabhairt faoi cheist dlisteanacht [na gcúirteanna], na n-orgán bunreachtúil Stáit agus na n-orgán um athbhreithniú a dhéanamh, agus um chosaint ar an dlí.

3. Ní ceadmhach do chúirt riaracháin nó orgán cumhachta eile cinneadh nó measúnú a dhéanamh ag cúirt riaracháin nó ag orgán cumhachta eile ar dhleathacht ceapacháin breithimh nó ar an gcumhacht feidhmeanna a chur i gcrích in ábhair riartha an cheartais de dheasca an cheapacháin sin.

4. Ní féidir leis na himthosca a bhaineann le ceapachán breithimh den [Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach)] a bheith ina bhforas eisiach chun agóid a dhéanamh i gcoinne cinneadh a glacadh le rannpháirtíocht an bhreithimh sin nó chun a neamhspleáchas agus a neamhchlaontacht a cheistiú.

5. Is ceadmhach scrúdú a dhéanamh ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht ag breitheamh den [Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach)] nó ag breitheamh arna tharmligean chuig an gcúirt sin, agus na himthosca a bhaineann lena cheapachán agus a iompar tar éis a cheapacháin á gcur san áireamh, arna iarraidh sin don duine aonair dá dtagraítear i mír 7, más rud é, in imthosca cáis ar leith, go bhféadfadh sárú ar phrionsabal an neamhspleáchais nó na neamhchlaontachta difear a dhéanamh do thoradh an cháis a bheith mar thoradh air sin, agus staid an dlíthí agus cineál an cháis á gcur san áireamh.

6. Féadfar iarraidh ar dhearbhú maidir le comhlíonadh na gceanglas dá dtagraítear i mír 5 [(“tástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta”)] a thaisceadh i gcoinne breitheamh den [Sąd Najwyższy (Cúirt Uachtarach)] nó breitheamh arna tharmligean chuig an gcúirt sin atá sannta d’fhoirmíocht breithnithe a scrúdaíonn:

1) achomharc;

[...]

7. Beidh sé de cheart ag aon pháirtí sna himeachtaí os comhair an [Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach)] sna cásanna dá dtagraítear i mír 6 iarraidh den sórt sin a thíolacadh.

[...]

9. Ní mór don iarraidh na ceanglais a leagtar síos le haghaidh doiciméad nós imeachta a chomhlíonadh agus, ina theannta sin, ní mór an méid seo a leanas a bheith ann:

1) iarraidh ar dhearbhú gur comhlíonadh na coinníollacha dá dtagraítear i mír 5 sa chás atá i gceist;

2) na himthosca is údar leis an iarraidh, chomh maith le fianaise thacaíochta.

10. Diúltófar d’iarraidh nach gcomhlíonann na coinníollacha a leagtar síos in Airteagal 29(9) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach toisc é a bheith do-ghlactha gan iarraidh ar lochtanna foirmiúla a cheartú. Diúltófar freisin d’iarraidh a comhdaíodh lasmuigh den am nó atá do-ghlactha ar shlí eile toisc é a bheith do-ghlactha.

[...]

15. Déanfaidh an [Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach)] scrúdú ar an iarraidh i seomra iata i bhfoirmíocht de chúigear breithiúna arna dtarraingt trí chrannchur ó chomhaltaí uile an [Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach)], tar éis an breitheamh dá dtagraítear san iarraidh a éisteacht, mura rud é go bhfuil éisteacht dodhéanta nó an-deacair. Féadfaidh an breitheamh a bharúlacha a chur isteach i scríbhinn. Tá an breitheamh lena mbaineann eisiata ón tarraingt.

[...]

18. Má dheonaítear an iarraidh, diúltaíonn an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) don bhreitheamh sa chás. Ní féidir breitheamh a scaoileadh ó chás i gcás amháin a bheith ina fhoras chun an breitheamh sin a scaoileadh ó chás i gcásanna eile a scrúdaíodh lena rannpháirtíocht.

[...]

21. Féadfar achomharc a dhéanamh in aghaidh ordú arna dhéanamh tar éis scrúdú a dhéanamh ar an iarraidh chuig an [Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach)] i bhfoirmíocht seachtar breithiúna arna dtarraingt trí chrannchur as measc chomhaltaí uile [an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach)]. Tá an breitheamh lena mbaineann agus an breitheamh a ghlac páirt san ordú atá faoi chonspóid eisiata ó chrannchur a tharraingt.

[...]

24. In ábhair nach bhfuil faoi rialú an dlí, beidh feidhm *mutatis mutandis* ag na rialacha maidir le saincheisteanna nós imeachta a bhfuil feidhm acu maidir leis an nós imeachta iarrata agus leis an nós imeachta achomhairc.

[...]'

An Dlí maidir le hEagrú na nGnáthchúirteanna

4 Foráiltear don mhéid seo a leanas in Airteagal 128 den ustawa Prawo o ustroju sądów powszechnych (an Dlí maidir le hEagrú na nGnáthchúirteanna) an 27 Iúil 2001 (Dz. U. Uimh. 98, mír 1070), sa leagan is infheidhme maidir leis na díospóidí sna príomhimeachtaí:

'Beidh feidhm *mutatis mutandis* ag forálacha na coda ginearálta den Chód Coiriúil agus ag forálacha an Chóid um Nós Imeachta Coiriúil, cé is moite d'Airteagal 344a agus d'Airteagal 396a, maidir le cásanna nach rialaítear leis an gCaibidil seo, agus na saintréithe a eascraíonn as cineál na n-imeachtaí araíonachta á gcur san áireamh.'

An Cód um Nós Imeachta Coiriúil

5 Foráiltear le hAirteagail 40 agus 41 den ustawa – Kodeks postępowania karnego (an Dlí maidir leis an gCód um Nós Imeachta Coiriúil), an 6 Meitheamh 1997 (Dz. U. 1997, Uimh. 89, mír 555), arna leasú ('an Cód um Nós Imeachta Coiriúil'), do na cásanna ina meastar, de réir dlí, go bhfuil breitheamh mí-oiriúnach chun cás a éisteacht (*judex inhabilis*, Airteagal 40 den Chód um Nós Imeachta Coiriúil), agus do na cásanna inar féidir iarraidh ar scaoileadh ó chás a thíolacadh, go háirithe i gcásanna ina bhfuil imthoisc ann de chineál a fhágann go bhfuil amhras réasúnach ann maidir lena neamhchlaontacht sa chás atá os a chomhair (*judex suspectus*, Airteagal 41 den Chód um Nós Imeachta Coiriúil).

Na díospóidí sna príomhimeachtaí agus na ceisteanna a tharchuirtear le haghaidh réamhrialú

Cás C-96/24

6 Tugadh imeachtaí os comhair an Dlísheomra um Dhliteanas Gairmiúil den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) ag lorg údarú chun imeachtaí coiriúla a thionscnamh i gcoinne an Bhreithimh X. Y., a bhí ina suí ar an gcúirt sin, rud a d'fhág go ndearnadh a dhíolúine a tharscaoileadh.

7 Sna himeachtaí sin, chuir an Breitheamh X. Y. iarraidh isteach bunaithe ar Airteagal 29(5) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, ag iarraidh a fhíorú ar chomhlíon an Breitheamh A.K., a shuigh mar bhreitheamh aonair sa Dlísheomra um Dhliteanas Gairmiúil, na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht. D'áitigh sé, *inter alia*, gur ceapadh an breitheamh sin chuig an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) ar thogra ón Krajowa Rada Sądownictwa (Comhairle Náisiúnta na mBreithiúna, an Pholainn) ('KRS') ina comhdhéanamh nua agus leag sé béim ar ráiteas ón mbreitheamh sin, a tuairiscíodh sna meáin, ina ndearna sí idirdhealú idir breithiúna 'sean' agus 'nua', inar chuir sí in iúl go raibh na chéad bhreithiúna sin 'ag iompar [é/iad féin] ar bhealach aineolach agus neamhchuanna, rud a bhain an bonn de dhínit oifige breithimh'.

8 I gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar síos in Airteagal 29 den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, bhí ar fhoirmíocht speisialta de chúigear breithiúna, arna dtarraingt trí chrannchur as measc chomhaltaí an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), scrúdú a dhéanamh ar an iarraidh sin. Sa chás seo, tá triúr breithiúna ar an bhfoirmíocht sin a ceapadh ar thogra ó iar-KRS agus beirt bhreithiúna, Z. B. agus A. S., a ceapadh ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua, i gcomhréir le nós imeachta atá comhionann leis an nós imeachta lenar ceapadh an Breitheamh A. K. thogra

9 Chuir an Breitheamh X. Y. iarrataí isteach ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta, bunaithe ar Airteagal 29(5) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, maidir le breithiúna Z. B. agus A. S. Measadh go raibh na hiarrataí sin do-ghlactha le dhá ordú ó Uachtarán an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), a dhéanann cathaoirleacht freisin ar an Dlísheomra um Dhliteanas Gairmiúil, ar an bhforas nach bhfuil feidhm ag an nós imeachta chun scrúdú a dhéanamh ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht maidir le breithiúna arna dtarraingt trí chrannchur chun suí ar an bhfoirmíocht breithiúna atá freagrach as rialú a dhéanamh ar an gcineál sin iarraidh.

10 De bhun Airteagal 29(24) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach agus Airteagal 40 et seq. den Chód um Nós Imeachta Coiriúil, d'iarr Breitheamh is Rapóirtéir an fhoirmíocht cúigear breithiúna a éisteann an iarraidh dá dtagraítear i mír 7 den bhreithiúnas seo, a ceapadh é féin ar thogra ó iar-KRS agus arb é an breitheamh a rinne an tarchur é, go ndéanfaí Breithiúna Z. B. agus A. S. a scaoileadh ó chás, agus é den tuairim gur dócha nach gcomhlíonfaidh siad na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht. Shonraigh sé freisin nár ghá do bhreitheamh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) a ceapadh i gcomhthéacs an nós imeachta nua chun breithiúna a cheapadh lena mbaineann KRS ina chomhdhéanamh nua an iarraidh sin ar scaoileadh ó chás a scrúdú.

11 Dearbhaíodh go raibh an iarraidh sin ar scaoileadh ó chás do-ghlactha le hordú an 14 Nollaig 2023 ar bhonn Airteagal 29(4) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach agus Airteagal 41(1) agus (2) den Chód um Nós Imeachta Coiriúil agus de réir analaí le hAirteagal 128 den Dlí maidir le hEagrú na nGnáthchúirteanna, sa leagan is infheidhme maidir leis na díospóidí sna

príomhimeachtaí. Bhí an t-ordú sin déanta ag breitheamh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) a ceapadh don phost sin freisin i gcomhthéacs nós imeachta ceapacháin ar bhonn rún ó KRS ina chomhdhéanamh nua.

12 De réir na cúirte a rinne an tarchur, leis an bhféidearthacht, dá bhforáiltear in Airteagal 29(5) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, iarraidh a thíolacadh chun neamhspleáchas agus neamhchlaontacht breithimh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) a fhíorú, ní féidir an sárú ar an gceanglas maidir le binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí a leigheas, go háirithe ós rud é go bhfuil an fhéidearthacht sin srianta go mór ag reachtas na Polainne. Toirmisctear le hAirteagal 29(4) den Dlí sin amhras a chaitheamh ar neamhspleáchas nó neamhchlaontacht breithimh ar bhonn na n-imthosca a bhaineann lena cheapachán agus ar an mbonn sin amháin.

13 I ndáil leis sin, tugann an chúirt a rinne an tarchur faoi deara san iarraidh ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta nach féidir leis an tagairt d'imthosca a bhaineann le hiompar an bhreithimh lena mbaineann tar éis a cheapacháin a fhágáil go bhfuil an iarraidh do-ghlactha. Mar sin féin, i gcás nach féidir a shuíomh leis na himthosca sin gur sáraíodh na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, féadfar diúltú don iarraidh sin, lena n-áirítear i gcás inar ceapadh an breitheamh lena mbaineann i gcomhthéacs nós imeachta atá curtha ó bhail ag neamhrialtachtaí tromchúiseacha.

14 Thairis sin, cuireann Airteagal 29(6) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach teorainn le raon feidhme na gcásanna ina bhféadfar iarraidh den sórt sin a dhéanamh agus ina bhféadfar go n-éireoidh léi.

15 De réir na cúirte a rinne an tarchur, ghlac reachtas na Polainne leis gan údar go gcomhlíonann aon cheapachán breithimh ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua an ceanglas maidir le binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí go huathoibríoch. Dá bhrí sin, ní hamháin go n-eascraíonn neamhréireachtaí loighciúla as an struchtúr reachtach sin, ach tá sé bunaithe freisin ar réasúnaíocht chiorclach.

16 Measann an chúirt a rinne an tarchur, in ainneoin gur cosúil go bhfuil Airteagal 29(5) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach ag teacht salach ar dhlí an Aontais agus ar an gCoinbhinsiún Eorpach chun Cearta an Duine agus Saoirsí Bunúsacha a Chosaint, a síníodh sa Róimh an 4 Samhain 1950 ('ECHR'), gur gá don Chúirt Bhreithiúnais rialú a thabhairt ar na ceisteanna a tharchuirtear. Freagraíonn an sásra dlíthiúil dá bhforáiltear in Airteagal 29(5) et seq. den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach do réiteach reachtach hibrideach, arb é is aidhm dó breithiúna arna gceapadh chuig an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) a thabhairt chun rialtachta *de facto* ar bhealach neamhrialta i bhfianaise an cheanglais maidir le binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí.

17 Cuireann an chúirt a rinne an tarchur in iúl freisin gur gá don Chúirt Bhreithiúnais a léiriú conas nach mór déileáil le hiarrataí ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta i bhfianaise dhlí an Aontais, go háirithe ag breitheamh de Bhallstát a sannadh d'fhoirmíocht de chuid na Cúirte Breithiúnais, a bhfuil dlínse aici iad a éisteacht agus a chinneadh, atá comhdhéanta ar bhealach neamhrialta agus a bhfuil na féidearthachtaí dlí náisiúnta ídithe aige maidir le comhdhéanamh rialta a fháil.

18 Sna himthosca sin, chinn an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), ina suí mar bhreitheamh aonair, bac a chur ar na himeachtaí agus na ceisteanna seo a leanas a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú:

‘(1) An gcaithfear an dara fomhír d’Airteagal 19(1) [CAE], arna léamh i gcomhar [leis an gcéad mhír agus leis an dara mír d’Airteagal] 47 den [Chairt], a léiriú mar seo a leanas:

(a) tá sé d’oibleagáid ar an gCúirt Uachtarach náisiúnta, in imeachtaí speisialta arna dtionscnamh ag páirtí lena mbaineann trí bhíthin [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Sąd Najwyższy [...] (an Chúirt Uachtarach) – atá sannta don [fhoirmíocht] atá ag éisteacht cáis chun imeachtaí coiriúla i gcoinne breitheamh den Chúirt Uachtarach a údarú – ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, scrúdú a dhéanamh uaithi féin ar cé acu atá nó nach bhfuil an [fhoirmíocht] a tarraingíodh trí chrannchur as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí (i gcás chun imeachtaí coiriúla i gcoinne breithimh a údarú) ina bhinse “[arna bhunú roimh ré] le dlí” i gcás nach gceanglaítear leis an dlí náisiúnta ach scrúdú a dhéanamh ar shaintréithe breithiúnacha an neamhspleáchais agus na neamhchlaontachta[?]

(b) má tá an [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht bunaithe ar an bpléadáil gur ceapadh an breitheamh atá i gceist ina phost nó ina post faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach), ansin ní fhéadfaidh [foirmíocht] de chúigear breithiúna arna dtarraingt trí chrannchur as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí breithiúna den Chúirt Uachtarach a ceapadh faoin nós imeachta ceapacháin lochtach céanna a áireamh, ós rud é nach féidir [foirmíocht] den sórt sin den Chúirt Uachtarach a mheas mar bhinse neamhspleách [neamhchlaon] arna bhunú [roimh ré] le dlí[?]

(c) más rud é, i gcás chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach (a shanntar [d’fhoirmíocht] (a éisteann cás chun imeachtaí coiriúla i gcoinne breitheamh den Chúirt Uachtarach a údarú) na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, gur léirigh páirtí, mar gheall ar rannpháirtíocht an bhreithimh sin i nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach) i ndáil leis an bpost sin, nach gcomhlíonann an [fhoirmíocht] roghnaithe na ceanglais a bhaineann le binse neamhspleách [neamhchlaon arna bhunú roimh ré] le dlí, ansin chun rialú a thabhairt ar an [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh an gcomhlíonann an breitheamh sin den Chúirt Uachtarach na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, nach bhfuil sé riachtanach a thuilleadh scrúdú a dhéanamh ar iompar an bhreithimh tar éis é nó í a cheapadh chuig an bpost breithiúnach agus ar chineál an cháis (imeachtaí coiriúla a údarú i gcoinne breitheamh den Chúirt Uachtarach), mar a fhorordaítear leis an dlí náisiúnta, agus, dá bhrí sin, nach bhfuil sé incheadaithe [iarraidh] a dhíbhe chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht ar an ábhar nár chuir an t-iarratasóir fianaise ar fáil nár chuir iompar an bhreithimh sin ar fáil tar éis é nó í a cheapadh an bonn dá neamhspleáchas[?]

má tá an freagra ar [pointe (b) den chéad cheist] dearfach:

‘(2) An gcaithfear an dara fomhír d’Airteagal 19(1) [CAE], arna léamh i gcomhar [leis an gcéad mhír agus leis an dara mír d’Airteagal] 47 den [Chairt], a léiriú sa chaoi go

bhféadfaidh breitheamh a áirítear [i bhfoirmíocht] a éisteann cás chun scrúdú a dhéanamh an gcomhlíonann breitheamh (arna shannadh chun cás a éisteacht chun imeachtaí coiriúla i gcoinne breitheamh den Chúirt Uachtarach a údarú) na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, ar an gcéad dul síos, [iarraidh] a dhéanamh chun breitheamh (nó breithiúna) eile a eisiamh ón [bhfoirmíocht], ar breitheamh é arna tharraingt as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí i gcás inar ceapadh an breitheamh sin chuig post breithimh den Chúirt Uachtarach faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (go bunúsach) lena gcuirtear cosc ar chúirt a bhfuil sé rannpháirteach ann a mheas mar bhinse neamhspleách [neamhchlaon] arna bhunú [roimh ré] le dlí, agus, ar an dara dul síos, a éileamh nach n-éistfeadh breitheamh a ceapadh chuig post breithimh den Chúirt Uachtarach faoin nós imeachta ceapacháin lochtach sin [iarraidh] den sórt sin?

(3) Má dhéantar [na hiarrataí] dá dtagraítear [sa dara ceist] den bhreithiúnas seo a dhíbhe gan tuilleadh breithnithe a dhéanamh (le hordú ón gcúirt náisiúnta), an féidir leis an mbreitheamh a rinne [na hiarrataí] sin diúltú caingean a thionscnamh sa chás chun scrúdú a dhéanamh an gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach ceanglais an neamhspleáchais agus na neamhchlaontachta, nó ar cheart dó nó di fós páirt a ghlacadh sa rialú ábhartha, agus é a fhágáil faoin bpáirtí lena mbaineann cinneadh a dhéanamh ar sáraíodh ceart an pháirtí chun achomharc a dhéanamh i gcoinne an rialaithe sin ar an bhforas go n-éistfeadh cúirt leis an gcás a chomhlíonann ceanglais an dara fomhír d'Airteagal 19(1) [CAE] agus [an chéad mhír agus an dara mír d'Airteagal] 47 den [Chairt]?

(4) An ndéantar difear do chomhdhéanamh neamhrialta [na foirmíochta iomláine] – i gcás ina scrúdaítear an gcomhlíonann breitheamh na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht – i gcomhthéacs an dara fomhír d'Airteagal 19(1) [CAE] agus Airteagal 47 [an chéad mhír agus an dara mír] den [Chairt], toisc nár ceapadh ach beirt bhreithiúna as an [bhfoirmíocht] cúigear breithiúna dá bpoist mar bhreithiúna den Chúirt Uachtarach faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach), is é sin le rá, an féidir leanúint de na himeachtaí agus rialú a thabhairt, ós rud é nach ndéanann an tsaincheist maidir le ceapachán lochtach chuig post mar bhreitheamh den Chúirt Uachtarach difear do thromlach na mbreithiúna [i bhfoirmíocht] roghnaithe?'

Cás C-103/24

19 Tar éis imeachtaí araíonachta a thionscnamh i gcoinne an Bhreithimh X. Y., agus é ina shuí ar an Sąd Rejonowy w P. (an Chúirt Dúiche, P), os comhair an Dlísheomra um Dhliteanas Gairmiúil den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), ceapadh na Breithiúna K. B. agus C. W., agus M. M., breitheamh neamhghairmiúil, chun an fhoirmíocht a bheidh freagrach as na himeachtaí sin a dhéanamh.

20 I gcomhthéacs na n-imeachtaí sin, lean an Breitheamh X. Y. d'iarraidh a dhéanamh, bunaithe ar Airteagal 29(5) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, lena fíorú ar chomhlíon an Breitheamh K. B., comhalta den fhoirmíocht araíonachta sin, na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, ag féachaint, go háirithe, don fhíoras gur ceapadh é chuig an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua. D'iarr an Breitheamh X. Y. freisin go ndéanfaí an Breitheamh K. B. a scaoileadh ón gcás araíonachta sin.

21 Chun rialú a dhéanamh ar an iarraidh sin, bunaíodh foirmíocht speisialta de chúigear breithiúna den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) trí chrannchur a tharraingt. Tá triúr breithiúna a ceapadh ar thogra ó iar-KRS agus beirt bhreithiúna, C. W. agus B. Z., a ceapadh ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua ann, i gcomhréir le nós imeachta atá comhionann leis an nós imeachta lenar ceapadh an Breitheamh K. B.

22 Is léir ón ordú tarchuir, murab ionann agus an dá chás eile is ábhar don bhreithiúnas seo, gur chinn an Breitheamh is Rapóirtéir san fhoirmíocht sin, a ceapadh é féin ar thogra ó iar-KRS agus arb é an breitheamh a rinne an tarchur é, gan iarraidh a chur isteach go scaoilfí na breithiúna a ceapadh ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua ón chás, sa chás seo na Breithiúna C. W. agus B. Z., ós rud é gur diúltaíodh d'iarrataí comhchosúla gan scrúdú a dhéanamh ar an tsubstaint, rud a fhágann, dar leis, nach bhfuil gá le haon iarraidh nua chuige sin.

23 Sna himthosca sin, chinn an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), ina suí mar bhreitheamh aonair, bac a chur ar na himeachtaí agus na ceisteanna seo a leanas a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú:

'(1) An gcaithfear an dara fomhír d'Airteagal 19(1) [CAE], arna léamh i gcomhar leis an gcéad mhír agus leis an dara mír d'Airteagal 47 den [Chairt], a léiriú mar seo a leanas:
(a) tá sé d'oibleagáid ar an gCúirt Uachtarach náisiúnta, in imeachtaí speisialta arna dtionscnamh ag páirtí trí bhíthin [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Sąd Najwyższy [...] (an Chúirt Uachtarach) – atá sannta [don fhoirmíocht] atá ag éisteacht cás araíonachta in aghaidh breitheamh gnáthchúirte – ceanglais [maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht], scrúdú a dhéanamh uaithi féin ar cé acu atá nó nach bhfuil an [fhoirmíocht] a tarraingíodh trí chrannchur as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí ina bhinse freisin "arna bhunú [roimh ré] le dlí"[?]
(b) má tá an [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht bunaithe ar an bpléadáil gur ceapadh an breitheamh atá i gceist ina phost nó ina post faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach), ansin ní fhéadfaidh [foirmíocht] de chúigear breithiúna arna dtarraingt trí chrannchur as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí breithiúna den Chúirt Uachtarach a ceapadh faoin nós imeachta ceapacháin lochtach céanna a áireamh, ós rud é nach féidir [foirmíocht] den sórt sin den Chúirt Uachtarach a mheas mar bhinse neamhspleách [neamhchlaon] arna bhunú [roimh ré] le dlí[?]

má tá freagra dearfach ar [pointe (b) den chéad cheist]:

(2) An ndéantar difear do chomhdhéanamh neamhrialta [na foirmíochta iomláine] – i gcás ina scrúdaítear an gcomhlíonann breitheamh na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht – i gcomhthéacs an dara fomhír d'Airteagal 19(1) [CAE] agus Airteagal 47 [an chéad mhír agus an dara mír] den [Chairt], toisc nár ceapadh ach beirt bhreithiúna as an [bhfoirmíocht] cúigear breithiúna dá bpoist mar bhreithiúna den Chúirt Uachtarach faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach), is é sin le rá, an féidir

leanúint de na himeachtaí agus rialú a thabhairt, ós rud é nach ndéanann an tsaincheist maidir le ceapachán lochtach chuig post mar bhreitheamh den Chúirt Uachtarach difear do thromlach na mbreithiúna [i bhfoirmíocht] roghnaithe?

más é an freagra ar an [dara ceist], i gcás ina n-áirítear ar an [bhfoirmíocht] cúig bhreitheamh a cheanglaítear leis an dlí náisiúnta beirt bhreitheamh nó fiú breitheamh amháin den Chúirt Uachtarach a ceapadh go míchuí, nach binse í an chúirt sin de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 19(1) [CAE] agus Airteagal 47 den [Chairt], a mhéid atá locht bunúsach ar an bpróiseas ceapacháin:

(3) [D'fhonn] cosaint a thabhairt do cheart na bpáirtithe go n-éistfí a gcás laistigh de thréimhse réasúnach ama de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) [CAE] agus Airteagal 47 den [Chairt], an ceadmhach do chúirt atá comhdhéanta de bhreitheamh aonair (breitheamh is rapóirtéir), nach bhfuil a cheapachán nó a ceapachán chuig post breithimh den Chúirt Uachtarach lochtach, scrúdú a dhéanamh ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht ag breitheamh den Chúirt Uachtarach (a ceapadh chun cás araíonachta i gcoinne gnáthbhreitheamh cúirte a éisteacht) mar [iarraidh] chun breitheamh den Chúirt Uachtarach a eisiamh faoi na rialacha ginearálta?'

Cás C-112/24

24 Tar éis imeachtaí araíonachta a thionscnamh i gcoinne an Bhreithimh L. S., agus é ina shuí ar an Sąd Rejonowy w P. (an Chúirt Dúiche, P), os comhair an Dlísheomra um Dhliteanas Gairmiúil den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), ceapadh an Breitheamh K. B., chun an fhoirmíocht a bheidh freagrach as na himeachtaí sin a dhéanamh.

25 I gcomhthéacs na n-imeachtaí sin, lean an Breitheamh X. Y. d'iarraidh a dhéanamh, bunaithe ar Airteagal 29(5) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, lena fíorú ar chomhlíon an Breitheamh K. B., comhalta den fhoirmíocht araíonachta sin, na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, ag féachaint, go háirithe, don fhíoras gur ceapadh é chuig an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua.

26 I gcomhréir leis an nós imeachta a leagtar síos in Airteagal 29(15) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, bunaíodh foirmíocht speisialta de chúigear breithiúna den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) trí chrannchur a tharraingt chun rialú a thabhairt ar an iarraidh sin. Tá ceathrar breithiúna san fhoirmíocht sin arna gceapadh ar thogra ó iar-KRS, agus ceapadh an cúigiú breitheamh X. Y., chuig a phost ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua, in imthosca atá comhionann leis na himthosca inar ceapadh an Breitheamh K.B.

27 Chuir duine de chomhaltaí na foirmíochta sin, arna cheapadh ar thogra ó iar-KRS, iarraidh isteach go ndéanfaí an Breitheamh X. Y. a scaoileadh ó chás, de bhun Airteagal 29(5) den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, arna léamh i gcomhar le hAirteagal 40 et seq. den Chód um Nós Imeachta Coiriúil, ar an bhforas gur chuir rannpháirtíocht an Bhreithimh X. Y. neamhchlaontacht na foirmíochta atá i gceist i mbaol.

28 Dearbhaíodh go raibh an iarraidh sin ar scaoileadh ó chás do-ghlactha le hordú an 29 Samhain 2023, arna dhéanamh ag breitheamh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), arna cheapadh freisin ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua.

29 Sna himthosca sin, chinn an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), ina suí mar bhreitheamh aonair, bac a chur ar na himeachtaí agus na ceisteanna seo a leanas a tharchur chuig an gCúirt Bhreithiúnais le haghaidh réamhrialú:

‘(1) An gcaithfear an dara fomhír d’Airteagal 19(1) [CAE], arna léamh i gcomhar leis an gcéad mhír agus leis an dara mír d’Airteagal 47 den [Chairt], a léiriú mar seo a leanas:

(a) tá sé d’oibleagáid ar an gCúirt Uachtarach náisiúnta, in imeachtaí speisialta arna dtionscnamh ag páirtí trí bhíthin [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Sąd Najwyższy [...] (an Chúirt Uachtarach) – atá sannta don [fhoirmíocht] atá ag éisteacht cás araíonachta in aghaidh breitheamh gnáthchúirte – ceanglais [maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht], scrúdú a dhéanamh uaithi féin ar cé acu atá nó nach bhfuil an [fhoirmíocht] a tarraingíodh trí chrannchur as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí ina bhinse freisin “arna bhunú [roimh ré] le dlí”[?]

(b) má tá an [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht bunaithe ar an bpléadáil gur ceapadh an breitheamh atá i gceist ina phost nó ina post faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach), ansin ní fhéadfaidh [foirmíocht] de chúigear breithiúna arna dtarraingt trí chrannchur as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí breithiúna den Chúirt Uachtarach a ceapadh faoin nós imeachta ceapacháin lochtach céanna a áireamh, ós rud é nach féidir [foirmíocht] den sórt sin den Chúirt Uachtarach a mheas mar bhinse neamhspleách [neamhchlaon] arna bhunú [roimh ré] le dlí[?]

(c) Más rud é, i gcás chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach a sannadh [d’fhoirmíocht] (a éisteann cás araíonachta a bhaineann le gnáthbhreitheamh cúirte) na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, gur léirigh páirtí, mar gheall ar rannpháirtíocht an bhreithimh sin i nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach) i ndáil leis an bpost sin, nach gcomhlíonann an [fhoirmíocht] roghnaithe ceanglais binse neamhspleách [neamhchlaon arna bhunú roimh ré] le dlí, ansin chun rialú a thabhairt ar an [iarraidh] chun scrúdú a dhéanamh an gcomhlíonann an breitheamh sin den Chúirt Uachtarach ceanglais an neamhspleáchais agus na neamhchlaontachta, nach gá a thuilleadh scrúdú a dhéanamh ar iompar an bhreithimh tar éis é nó í a cheapadh chuig an bpost breithiúnach agus cineál an cháis araíonachta, mar a fhorordaítear leis an dlí náisiúnta, agus, dá bhrí sin, nach ionann mainneachtain a léiriú san [iarraidh] na himthosca a bhaineann le hiompar an bhreithimh sin tar éis é nó í a cheapadh chuig post mar bhreitheamh den Chúirt Uachtarach agus forais lena dhiúltú ar bhonn fhorálacha an dlí náisiúnta (Airteagal 29(10) [den Dlí] maidir leis an gCúirt Uachtarach)[?]

má tá freagra dearfach [pointe (b) den chéad cheist]:

2) An gcaithfear an dara fomhír d’Airteagal 19(1) [CAE], arna léamh i gcomhar leis an gcéad mhír agus leis an dara mír d’Airteagal 47 den [Chairt], a léiriú sa chaoi

go bhféadfaidh breitheamh a áirítear [i bhfoirmíocht] a éisteann cás chun scrúdú a dhéanamh ar cé acu a chomhlíonann nó nach gcomhlíonann breitheamh (arna shannadh chun cás araíonachta i gcoinne gnáthbhreitheamh cúirte a éisteacht) ceanglais an neamhspleáchais agus na neamhchlaontachta, ar an gcéad dul síos, [iarraidh] a dhéanamh chun breitheamh (nó breithiúna) eile arna tharraingt as measc bhreithiúna uile na Cúirte Uachtaraí a eisiamh ón [bhfoirmíocht] i gcás inar ceapadh an breitheamh sin chuig post breithimh den Chúirt Uachtarach faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (go bunúsach) lena gcuirtear cosc ar

chúirt lena rannpháirtíocht a mheas mar bhinse neamhspleách neamhchlaonta arna bhunú roimhe sin le dlí, agus, ar an dara dul síos, a éileamh nach n-éistfidh breitheamh a ceapadh chuig post mar bhreitheamh den Chúirt Uachtarach faoin nós imeachta ceapacháin lochtach sin [iarraidh] den sórt sin?

(3) Má dhéantar [na hiarrataí] dá dtagraítear [sa dara ceist] den bhreithiúnas seo a dhíbhe gan a thuilleadh breithnithe a dhéanamh (le hordú ón gcúirt náisiúnta), an ceadmhach don bhreitheamh a rinne [na hiarrataí] sin diúltú caingean a thionscnamh sa chás chun scrúdú a dhéanamh an gcomhlíonann breitheamh den Chúirt Uachtarach ceanglais an neamhspleáchais agus na neamhchlaontachta, nó ar cheart dó nó di a bheith rannpháirteach fós sa rialú ábhartha a thabhairt, agus é a fhágáil faoin bpáirtí lena mbaineann cinneadh a dhéanamh ar cheart achomharc a dhéanamh i gcoinne an rialaithe sin ar an bhforas gur sáraíodh ceart an pháirtí go n-éistfeadh cúirt leis an gcás a chomhlíonann ceanglais an dara fomhír d'Airteagal 19(1) [CAE] agus Airteagal 47 den [Chairt]?

(4) An ndéantar difear do chomhdhéanamh neamhrialta [na foirmíochta] – i gcás ina scrúdaítear an gcomhlíonann breitheamh [...] na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht – i gcomhthéacs an dara fomhír d'Airteagal 19(1) [CAE] agus an [chéad mhír] d'Airteagal 47 den [Chairt], toisc nár ceapadh ach breitheamh amháin as an [bhfoirmíocht] cúig bhreitheamh dá phost mar bhreitheamh den Chúirt Uachtarach faoi nós imeachta ceapacháin lochtach (bunúsach), is é sin le rá, an féidir leanúint de na himeachtaí agus rialú a thabhairt, ós rud é nach ndéanann an tsaincheist maidir le ceapachán lochtach mar bhreitheamh den Chúirt Uachtarach difear do thromlach na mbreithiúna [i bhfoirmíocht] a roghnaíodh?'

An nós imeachta os comhair na Cúirte

30 Le cinneadh ó Uachtarán na Cúirte Breithiúnais an 26 Márta 2024, rinneadh Cásanna C-96/24, C-103/24 agus C-112/24 a uamadh chun críocha an nós imeachta i scríbhinn agus ó bhéal agus chun críocha an bhreithiúnais.

Dlínse na Cúirte

31 Mar réamhphointe, ba cheart a mheabhrú, de réir cásdlí socair, gur faoin gCúirt Bhreithiúnais í féin atá sé chun na dálaí faoina dtarchuireann an chúirt náisiúnta na ceisteanna chuici a imscrúdú, d'fhonn a dlínse féin nó inghlacthacht na hiarrata atá os a comhair a fhíorú (breithiúnas an 22 Márta 2022, *Prokurator Generalny (Dlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*, C-508/19, EU:C:2022:201, mír 59 agus an cásdlí dá dtagraítear).

32 I ndáil leis sin, ní mór a thabhairt chun cuimhne, ar an gcéad dul síos, i gcomhthéacs tarchur chun réamhrialú faoi Airteagal 267 CFAE, nach féidir leis an gCúirt Bhreithiúnais dlí an Aontais a léiriú ach amháin laistigh de theorainneacha na gcumhachtaí a thugtar di (breithiúnas an 19 Samhain 2019, *A. K. agus páirtithe eile (Neamhspleáchas Dhlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí)*, C-585/18, C-624/18 agus C-625/18, EU:C:2019:982, mír 77 agus an cásdlí dá dtagraítear).

33 Sa chás seo, tá difríocht idir na ceisteanna a tharchuirtear i ngach ceann de na trí chás uamtha ina bhfoclaíocht maidir leis na forálacha de dhlí an Aontais a bhfuil a léiriú á lorg. Baineann roinnt ceisteanna le léiriú an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt, agus baineann ceisteanna eile leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt. Is iomchuí, dá bhrí sin, raon feidhme na forála deiridh sin a shoiléiriú.

34 I ndáil leis sin, sainmhínítear raon feidhme na Cairte, maidir le gníomhaíocht na mBallstát, in Airteagal 51(1) di, ar dá réir a bhfuil forálacha na Cairte dírithe ar na Ballstáit an tráth a gcuireann siad dlí an Aontais chun feidhme, agus an fhoráil sin ina deimhniú cásdlí socair na Cúirte ar dá réir atá na cearta bunúsacha a ráthaítear i ndlíchóras an Aontais infheidhme i ngach cás a rialaítear le dlí an Aontais, ach nach bhfuil infheidhme lasmuigh de na cásanna sin (breithiúnas an 19 Samhain 2019, *A. K. agus páirtithe eile (Neamhspleáchas Dhlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí)*, C-585/18, C-624/18 agus C-625/18, EU:C:2019:982, mír 78 agus an cásdlí dá dtagraítear).

35 Sa chás seo, maidir le hAirteagal 47 den Chairt, níor thug an chúirt a rinne an tarchur le fios go mbaineann na díospóidí sna príomhimeachtaí le léiriú nó cur i bhfeidhm riail de dhlí an Aontais a chuirtear chun feidhme ar an leibhéal náisiúnta.

36 Dá bhrí sin, i gcomhréir le hAirteagal 51(1) den Chairt, níl feidhm ag Airteagal 47 den Chairt, ann féin, maidir leis na díospóidí sin.

37 Mar sin féin, ós rud é go gceanglaítear leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE ar na Ballstáit uile leigheasanna a chur ar fáil a bheidh leordhóthanach chun cosaint dlí éifeachtach a áirithiú sna réimsí atá folaithe le dlí an Aontais, de réir bhrí, go háirithe, Airteagal 47 den Chairt, ní mór an tAirteagal sin a chur san áireamh go cuí chun an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE a léiriú (breithiúnais an 3 Iúil 2025, *Lita agus Jeszek*, C-646/23 agus C-661/23, EU:C:2025:519, mír 54 agus an cásdlí dá dtagraítear, agus an 4 Meán Fómhair 2025, *AW 'T'*, C-225/22, EU:C:2025:649, mír 34).

38 Ar an dara dul síos, ní mór a thabhairt chun cuimhne, faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, go gcuirfidh na Ballstáit leighis ar fáil a bheidh leordhóthanach chun cosaint dlí éifeachtach a áirithiú do dhaoine aonair sna réimsí atá folaithe le dlí an Aontais. Dá bhrí sin, is faoi na Ballstáit atá sé foráil a dhéanamh do chóras leigheasanna agus nósanna imeachta lena n-áirithítear athbhreithniú breithiúnach éifeachtach sna réimsí sin (breithiúnas an 26 Márta 2020, *Miasto Łowicz agus Prokurator Generalny*, C-558/18 agus C-563/18, EU:C:2020:234, mír 32 agus an cásdlí dá dtagraítear).

39 Maidir le raon feidhme *ratione materiae* an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, tagraítear san fhoráil sin do '[na] réimsí atá folaithe le dlí an Aontais', beag beann ar an gcás ina bhfuil an dlí sin á chur chun feidhme ag na Ballstáit (breithiúnas an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 35 agus an cásdlí dá dtagraítear).

40 Tá sé beartaithe go mbeidh feidhm ag an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, *inter alia*, maidir le haon chomhlacht náisiúnta a fhéadfaidh rialú, mar chúirt nó binse, ar cheisteanna a bhaineann le léiriú nó cur i bhfeidhm dhlí an Aontais a thagann, dá bhrí sin, faoi na réimsí atá folaithe le dlí an Aontais (breithiúnas an 26 Márta 2020, *Miasto Łowicz agus Prokurator Generalny*, C-558/18 agus C-563/18, EU:C:2020:234, mír 34 agus an cásdlí dá dtagraítear).

41 Is amhlaidh atá i gcás na cúirte a rinne an tarchur, a bhféadfaí a iarraidh uirthi, rialú a thabhairt ar cheisteanna a bhaineann le cur i bhfeidhm nó léiriú dhlí an Aontais agus a thagann, mar 'chúirt nó binse' de réir bhrí an dlí sin, faoi chóras leigheasanna na Polainne sna 'réimsí atá folaithe le dlí an Aontais', de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, sa chaoi nach mór don chúirt sin na ceanglais maidir le cosaint dlí éifeachtach a chomhlíonadh (féach, de réir analaí, breithiúnas an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 37 agus an cásdlí dá dtagraítear).

42 Dá réir sin, sna cásanna seo, tá dlínse ag an gCúirt an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt a léiriú.

Na ceisteanna a tharchuirtear le haghaidh réamhrialú

Cuid (c) de na chéad cheisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24

43 Le cuid (c) de na chéad cheisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gá an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a léiriú sa chaoi go bhféadfadh sárú ar an gceart chun binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí na bhforálacha sin, a bheith i gceist leis na himthosca a bhaineann le breitheamh a cheapadh, iontu féin.

44 Mar réamhphointe, ní mór a thabhairt chun cuimhne, mar is léir ó chásdlí socair na Cúirte, cé go dtagann eagrú an cheartais sna Ballstáit, go háirithe bunú, comhdhéanamh, dlínse agus feidhmiú na gcúirteanna náisiúnta, faoi inniúlacht na Stát sin, mar sin féin, i bhfeidhmiú na hinniúlachta sin, ceanglaítear orthu a n-oibleagáidí a eascraíonn dóibh as dlí an Aontais agus, go háirithe, as Airteagal 19 CAE a chomhlíonadh (féach, chuige sin, breithiúnais an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 44 agus an cásdlí dá dtagraítear, agus an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 28).

45 I ndáil leis sin, is prionsabal ginearálta de dhlí an Aontais é prionsabal na cosanta dlí éifeachtaí dá dtagraítear sa dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus a chumhdaítear, go háirithe, in Airteagal 6(1) ECHR, dá bhfreagraíonn an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt. Mar a tugadh chun cuimhne i mír 37 den bhreithiúnas seo, ní mór, dá bhrí sin, Airteagal 47 a chur san áireamh go cuí chun an dara fomhír d'Airteagal 19(1) a léiriú (féach, chuige sin, breithiúnais an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 45 agus an cásdlí dá dtagraítear, agus an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 42).

46 Is ionann na ráthaíochtaí maidir le rochtain a fháil ar bhinse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, go háirithe iad siúd lena gcinntear coincheap agus comhdhéanamh an bhinse sin, agus bunchloch an chirt chun triail chóir a fháil. Is gá a fhíorú an bhfuil comhlacht, de bhua a chomhdhéanaimh, ina bhinse den sórt sin, i gcás ina dtagann amhras tromchúiseach chun cinn maidir leis an bpointe seo, ar mhaithe leis an muinín nach mór do bhinsí sochaí daonlathaí a spreagadh iontu siúd atá faoi réir a ndlínse (breithiúnas an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 69 agus an cásdlí dá dtagraítear).

47 De réir cásdlí socair, glactar leis go bhfuil rialacha ann leis na ráthaíochtaí neamhspleáchais agus neamhchlaontachta a cheanglaítear faoi dhlí an Aontais, go háirithe maidir le comhdhéanamh an chomhlachta, ceapadh, fad seirbhíse agus forais le staonadh, diúltú agus dífhostú a chomhaltaí, rud a fhágann gur féidir deireadh a chur le haon amhras réasúnach in intinn daoine aonair maidir le neamh-thréscaoilteacht an chomhlachta sin i leith tosca seachtracha agus maidir lena neodracht i ndáil leis na leasanna atá os a chomhair (breithiúnais an 6 Deireadh Fómhair 2021, *W.Ż. (Dlísheomra um rialú urghnách agus gnóthaí poiblí na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*, C-487/19, EU:C:2021:798, mír 109, agus an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 70).

48 Chinn an Chúirt, agus tagairt á déanamh aici do chásdlí na Cúirte Eorpaí um Chearta an Duine, cé gur ceart uathrialach é an ceart chun 'binse arna bhunú roimh ré le dlí', go bhfuil dlúthnaisc ag an gceart sin, mar sin féin, leis na ráthaíochtaí maidir le 'neamhspleáchas' agus 'neamhchlaontacht'. Go háirithe, i gcomhréir le prionsabal dheighilt na gcumhachtaí atá ina shaintréith d'fheidhmiú an smachta reachta, ní mór neamhspleáchas na gcúirteanna a ráthú, go háirithe, i ndáil leis an reachtas agus leis an bhfeidhmeannas (breithiúnas an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 72 agus an cásdlí dá dtagraítear).

49 I ndáil leis sin, tá sé beartaithe leis an gceanglas maidir le 'binse arna bhunú roimh ré le dlí', de réir bhrí dhlí an Aontais, cosc a chur ar eagrú an chórais bhreithiúnaigh a fhágáil faoi rogha an fheidhmeannais agus chun a áirithiú go bhfuil an t-ábhar sin á rialú ag dlí arna ghlacadh ag an reachtas ar bhealach atá i gcomhréir leis na rialacha lena rialaítear feidhmiú a dlínse. Léiríonn an frása sin, go háirithe, prionsabal an smachta reachta agus cumhdaítear leis ní hamháin an bunús dlí atá le binse a bheith ann, ach comhdhéanamh an bhinse i ngach cás agus aon fhoráil eile den dlí baile a d'fhágfadh, dá sárófaí é, go mbeadh breitheamh amháin nó níos mó rannpháirteach i scrúdú cáis neamhrialta, lena n-áirítear, go háirithe, forálacha maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht chomhaltaí na cúirte lena mbaineann (féach, chuige sin, breithiúnais an 26 Márta 2020, *Athbhreithniú Simpson* v *an Chomhairle agus HG* v *an Coimisiún*, C-542/18 RX-II agus C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, mír 73 agus an cásdlí dá dtagraítear; an 6 Deireadh Fómhair 2021, *W.Ż. (Dlísheomra um rialú urghnách agus gnóthaí poiblí na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*, C-487/19, EU:C:2021:798, mír 129, agus an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 73).

50 Dá bhrí sin, ní mór na coinníollacha substainteacha agus na rialacha nós imeachta lena rialaítear glacadh cinntí lena gceaptar breithiúna a bheith de chineál nach féidir amhras réasúnach a chruthú leo, in intinn daoine aonair, maidir le neamh-thréscaoilteacht na mbreithiúna lena mbaineann i leith tosca seachtracha agus maidir lena neodracht i ndáil leis na leasanna atá os a gcomhair, a luaithe a cheapfar na breithiúna sin. Chun na críche sin, tá sé tábhachtach, *inter alia*, go ndéanfaí na coinníollacha agus rialacha nós imeachta sin a dhréachtú ar bhealach a chomhlíonfaidh na ceanglais a mheabhraítear sa mhír roimhe seo den bhreithiúnas seo (breithiúnas an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 74 agus an cásdlí dá dtagraítear).

51 Go sonrach, maidir leis an bpróiseas chun breithiúna a cheapadh, chinn an Chúirt, ag féachaint do na hiarmhairtí bunúsacha a bhaineann leis an bpróiseas sin d'fheidhmiú cuí agus do dhlisteanacht na mbreithiúna i Stát daonlathach arna rialú ag an smacht reachta, gur gá go mbeadh próiseas den sórt sin ina ghné bhunúsach den choincheap 'binse arna bhunú roimh ré le dlí', de réir bhrí an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt, agus é á shonrú go ndéantar neamhspleáchas binse, de réir bhrí na

forála sin, a thomhas, *inter alia*, tríd an gcaoi ar ceapadh a chomhaltaí (féach, chuige sin, breithiúnas an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 75 agus an cásdlí dá dtagraítear).

52 É sin ráite, níl gach earráid a d'fhéadfadh a bheith ann le linn an nós imeachta chun breitheamh a cheapadh de chineál a fhágann go bhfuil amhras ann maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht an bhreithimh sin agus, dá réir sin, maidir le stádas 'binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí', de réir bhrí dhlí an Aontais, d'fhoirmíocht de chuid na Cúirte ina suíonn sé (breithiúnas an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 76 agus an cásdlí dá dtagraítear).

53 Is cásdlí socair é go bhfuil sárú ar an gceanglas maidir le binse arna bhunú roimh ré le dlí i gceist le neamhrialtacht a dhéantar agus breithiúna á gceapadh laistigh den chóras breithiúnach lena mbaineann go háirithe, i gcás, go bhfuil an neamhrialtacht sin de chineál agus de thromchúis a fhágann go gcruthaíonn sí fíorbhaol go bhféadfadh brainsí eile cumhachta, go háirithe an feidhmeannas, lánrogha mhíchuí a fheidhmiú lena gcuirtear sláine thoradh an phróisis ceapacháin i mbaol agus, ar an gcaoi sin, go n-eascraíonn amhras réasúnach aisti in intinn daoine aonair maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht an bhreithimh nó na mbreithiúna lena mbaineann, rud is amhlaidh atá i gcás ina bhfuil rialacha bunúsacha atá ina gcuid dhílis de bhunú agus d'fheidhmiú an chórais bhreithiúnaigh sin i gceist (féach, chuige sin, breithiúnais an 26 Márta 2020, *Athbhreithniú Simpson* v *an Chomhairle agus HG* v *an Coimisiún*, C-542/18 RX-II agus C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, mír 75, agus an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 77 agus an cásdlí dá dtagraítear).

54 Tá cinneadh maidir le sárú ar an gceanglas maidir le 'binse arna bhunú roimh ré le dlí' a bheith ann agus iarmhairtí sáraithe den sórt sin faoi réir measúnú foriomlán ar roinnt tosca a rannchuidíonn, nuair a chuirtear le chéile iad, le hamhras réasúnach a chruthú in intinn daoine aonair maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht na mbreithiúna (breithiúnas an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 78 agus an cásdlí dá dtagraítear).

55 Agus an cásdlí dá mheabhraítear i míreanna 46 go 48 den bhreithiúnas seo á chur i bhfeidhm aici, chinn an Chúirt, i mír 77 de bhreithiúnas an 21 Nollaig 2023, *Krajowa Rada Sądownictwa (Oifig breithimh a choinneáil)* (C-718/21, EU:C:2023:1015), maidir leis an measúnú ar stádas 'cúirt nó binse', de réir bhrí Airteagal 267 CFAE, Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych (an Dlísheomra um Rialú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí, an Pholainn) den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), go bhfuil sé mar thoradh ar na tosca sistéamacha agus imthoisceacha, i dteannta a chéile, a bhí mar shaintréith de cheapadh roinnt breithiúna, laistigh den chomhlacht sin, nach bhfuil stádas 'neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí' ag an gcomhlacht sin, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt (féach, chuige sin, breithiúnas an 4 Meán Fómhair 2025, *AW 'T'*, C-225/22, EU:C:2025:649, míreanna 49 agus 50).

56 Ar an gcaoi chéanna, i míreanna 35 agus 37 de bhreithiúnas an 7 Samhain 2024, *Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów* (C-326/23, EU:C:2024:940), chinn an Chúirt gurb ionann na heasnaimh a rinne difear do phróiseas ceapacháin an bhreithimh aonair atá comhdhéanta den chomhlacht a rinne an tarchur agus a ceapadh chuig Dlísheomra Sibhialta an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) agus na heasnaimh a rinne difear do phróiseas ceapacháin bhreithiúna an

Dlísheomra um Rialú Urghnách agus Gnóthaí Poiblí, agus gur leor iad, iontu féin, chun amhras réasúnach agus tromchúiseach a chruthú, in intinn daoine aonair, maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht an bhreithimh sin, agus mar thoradh air sin nach 'cúirt ná binse' é an breitheamh sin de réir bhrí Airteagal 267 CFAE.

57 Dá bhrí sin, d'fhéadfadh easnaimh áirithe sa phróiseas chun breithiúna a cheapadh a léiriú, iontu féin, nach gcomhlíonann na breithiúna atá i gceist na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht. I gcásanna den sórt sin, ní féidir a cheangal ar pháirtí sna himeachtaí, a ardaíonn an cheist maidir le comhlíonadh na gceanglas sin, fianaise bhreise a thabhairt ar aird chun comhthacú leis an sárú líomhnaithe ar na ceanglais sin.

58 Maidir leis an iarraidh ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta breithimh atá mar chuid d'fhoirmíocht breithiúna, lena bhféachtar lena chinneadh an gcomhlíonann an breitheamh sin ceanglais binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, ba cheart, dá bhrí sin, go mbeadh an páirtí a dhéanann iarraidh den sórt sin in ann é féin a theorannú d'argóintí atá bunaithe ar na himthosca a bhaineann le ceapachán an bhreithimh sin amháin agus lena léirítear, ar an ócáid sin, go raibh neamhrialtacht de chineál agus de thromchúis den sórt sin ann a d'fhágfadh, in intinn daoine aonair, go mbeadh amhras ann maidir lena neamhspleáchas agus lena neamhchlaontacht i leith an fheidhmeannais nó an reachtais, gan é a bheith riachtanach brath ar thosca eile.

59 Dá bhrí sin, ní mór don fhoirmíocht ina suí ar an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) a iarraidh uirthi scrúdú a dhéanamh, ar bhonn Airteagal 29 den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, ar an gceist maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht breithimh den chúirt sin, ceanglais binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí a chomhlíonadh, í féin, de réir bhrí fhorálacha comhcheangailte an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt.

60 I bhfianaise na mbreithnithe go léir roimhe seo, is é an freagra ar chuid (c) de na chéad cheisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24 nach mór an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a léiriú sa chaoi go bhféadfadh sárú ar an gceart chun binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí na bhforálacha sin, a bheith i gceist leis na himthosca a bhaineann le breitheamh a cheapadh, iontu féin, más rud é go mbaineann na himthosca le neamhrialtacht atá de chineál agus de thromchúis gur féidir amhras réasúnach a chruthú, in intinn daoine aonair, maidir le neamhspleáchas nó neamhchlaontacht an bhreithimh sin.

Cuid (b) de na chéad cheisteanna i gCásanna C-96/24, C-103/24 agus C-112/24

61 Le cuid (b) de na chéad cheisteanna sna trí chás sin, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gá an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc léi ar fhíorú ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht a bhaineann le breitheamh atá ina suí ar chúirt agus, dá réir sin, ar an gceart chun binse arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí na bhforálacha sin, a chur de chúram fhoirmíocht breithiúna na cúirte sin ina bhfuil breitheamh amháin nó níos mó atá, mar gheall ar choinníollacha a gceaptha, i gcás comhionann leis an mbreitheamh is ábhar don fhíorú sin.

62 I ndáil leis sin, mar a mheabhraítear i mír 45 den bhreithiúnas seo, is prionsabal ginearálta de dhlí an Aontais é prionsabal na cosanta dlí éifeachtaí dá dtagraítear sa dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, a leanann ó na traidisiúin bhunreachtúla is coiteann do na Ballstáit, agus a chumhdaítear, go háirithe, in Airteagal 6(1) ECHR, dá bhfreagraíonn an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt.

63 Thairis sin, a mhéid a leagtar amach sa Chairt cearta a fhreagraíonn do chearta arna ráthú le ECHR, is é is aidhm d'Airteagal 52(3) den Chairt an chomhsheasmhacht is gá a áirithiú idir na cearta atá sa Chairt agus na cearta freagracha arna ráthú le ECHR, gan dochar a dhéanamh dá bhrí sin d'uathriail dhlí an Aontais. De réir na mínithe a bhaineann leis an gCairt um Chearta Bunúsacha (IO 2007 C 303, lch. 17), freagraíonn an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt d'Airteagal 6(1) ECHR. Dá bhrí sin, ní mór don Chúirt Bhreithiúnais a áirithiú go n-áirithítear leis an léiriú a thugann sí sa chás seo leibhéal cosanta ar dá réir nach dtugtar neamhaird ar an leibhéal cosanta a ráthaítear le hAirteagal 6(1) ECHR leis, arna léiriú ag an gCúirt Eorpach um Chearta an Duine (féach, chuige sin, breithiúnas an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 46 agus an cásdlí dá dtagraítear).

64 Mar sin féin, ba cheart a mheabhrú nach mór do gach Ballstát, faoin dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, a áirithiú go gcomhlíonann na comhlachtaí a iarraidh orthu, mar 'chúirt nó binse' de réir bhrí dhlí an Aontais, rialú a thabhairt ar cheisteanna a bhaineann le cur i bhfeidhm nó léiriú an dlí sin agus a thagann, dá bhrí sin, faoina chóras leigheasanna sna réimsí atá folaithe le dlí an Aontais, na ceanglais maidir le cosaint dlí éifeachtach, lena n-áirítear neamhspleáchas (breithiúnas an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 47 agus an cásdlí dá dtagraítear).

65 I ndáil leis sin, ní mór a thabhairt chun cuimhne, ar an gcéad dul síos, go bhfuil an ceanglas maidir le neamhspleáchas na gcúirteanna, atá ina dhlúthchuid den chúram chun breithniú a dhéanamh ar an gcás, mar chuid de bhunbhrí an chirt chun cosaint dlí éifeachtach agus an chirt bhunúsaigh chun triail chóir a fháil, a bhfuil tábhacht bhunúsach ag baint leo mar ráthaíochtaí chun na cearta uile a eascraíonn ó dhlí an Aontais a chosaint agus chun na luachanna is coiteann do na Ballstáit a chaomhnú, a leagtar amach in Airteagal 2 CAE, go háirithe luach an smachta reachta (breithiúnas an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 49 agus an cásdlí dá dtagraítear).

66 De réir cásdlí socair, tá dhá ghné ag baint leis an gceanglas sin maidir le neamhspleáchas. Ceanglaítear leis an gcéad ghné, atá de chineál seachtrach, go bhfeidhmeoidh an comhlacht lena mbaineann a fheidhmeanna go hiomlán neamhspleách, gan bheith faoi réir aon srian ordlathach ná faoi réir aon comhlacht eile agus gan orduithe ná treoracha a ghlacadh ó aon fhoinse ar bith, agus cosaint á tabhairt dá bhrí sin ar idiragairtí seachtracha nó ar bhrú seachtrach a d'fhéadfadh dochar a dhéanamh do bhreithiúnas neamhspleách a chomhaltaí agus tionchar a imirt ar a gcinntí (breithiúnais an 19 Samhain 2019, *A. K. agus páirtithe eile (Neamhspleáchas Dhlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí)*, C-585/18, C-624/18 agus C-625/18, EU:C:2019:982, mír 121, agus an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 50).

67 Tá an dara gné, atá de chineál inmheánach, nasctha le 'neamhchlaontacht' agus féachtar léi lena áirithiú go gcoimeádtar comhfhad idir na páirtithe sna himeachtaí agus a leasanna faoi seach maidir le hábhar na n-imeachtaí sin. Éilíonn an ghné sin oibiachtúlacht agus easpa leasa i dtoradh an cháis seachas cur i bhfeidhm docht an smachta reachta (breithiúnais an 19 Samhain 2019, *A. K.*

agus páirtithe eile (Neamhspleáchas Dhlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí), C-585/18, C-624/18 agus C-625/18, EU:C:2019:982, mír 122, agus an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 51).

68 Leis na ráthaíochtaí sin maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, ceanglaítear rialacha a bheith ann a bhaineann, go háirithe, le comhdhéanamh an chomhlachta lena mbaineann, chun deireadh a chur le haon amhras réasúnach in intinn daoine aonair maidir le neamh-thréscaoilteacht an chomhlachta sin i leith tosca seachtracha agus maidir lena neodracht i ndáil leis na leasanna os a chomhair (féach, chuige sin, breithiúnais an 19 Samhain 2019, *A. K. agus páirtithe eile (Neamhspleáchas Dhlísheomra Araíonachta na Cúirte Uachtaraí)*, C-585/18, C-624/18 agus C-625/18, EU:C:2019:982, mír 123, agus an 11 Iúil 2024, *Hann-Invest agus páirtithe eile*, C-554/21, C-622/21 agus C-727/21, EU:C:2024:594, mír 52).

69 Go sonrach, maidir le prionsabal na neamhchlaontachta, ceanglaítear leis an bprionsabal sin nach bhfuil aon leas, claonadh ná réamhchlaonadh ag breithiúna sna díospóidí atá os a gcomhair agus go gcaitheann siad go cothrom agus go cóir leis na páirtithe uile.

70 Chinn an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine go dtagraíonn neamhchlaontacht de ghnáth d'easpa réamhchlaontachta nó claontachta, ar féidir é a fhíorú ar bhealaí éagsúla. De réir na Cúirte sin, ní mór measúnú a dhéanamh ar neamhchlaontacht a bheith ann ar bhonn cur chuige suibiachtúil arb é atá ann ciontú pearsanta agus iompar breithimh ar leith a chur san áireamh chun a fhíorú ar léirigh sé aon réamhchlaonadh nó claonadh sa chás atá os a comhair, ach freisin ar bhonn cur chuige oibiachtúil, arb é atá ann measúnú a dhéanamh ar thug an chúirt féin agus, i measc gnéithe eile, a comhdhéanamh ráthaíochtaí leordhóthanacha chun aon amhras réasúnach maidir lena neamhchlaontacht a eisiamh (féach, chuige sin, ECtHR, 15 Deireadh Fómhair 2009, *Micallef* v *Málta*, CE:ECHR:2009:1015JUD001705606, § 93).

71 I gcomhthéacs an mheasúnaithe oibiachtúil ar neamhchlaontacht, is gá a fhiafraí an bhféadfadh fíorais infhíoraithe áirithe, gan beann ar iompar pearsanta na mbreithiúna, amhras a chaitheamh ar a neamhchlaontacht. San ábhar seo, d'fhéadfadh an dealramh a bheith tábhachtach fiú. Dar leis an gcásdlí ón gCúirt Eorpach um Chearta an Duine, agus cinneadh a dhéanamh faoi chúiseanna amhrais a bheith ann nach gcomhlíontar na ceanglais sin maidir le neamhspleáchas nó neamhchlaontacht oibiachtúil i gcás ar leith, cuirtear dearcadh páirtí san áireamh, ach níl sé cinntitheach. Is é an toisc chinntitheach an féidir a mheas go bhfuil bonn cirt oibiachtúil leis na hamhrais atá i gceist (féach, chuige sin, ECtHR, 15 Deireadh Fómhair 2009, *Micallef* v *Málta*, CE:ECHR:2009:1015JUD001705606, § 96 agus 98, agus breithiúnas an 19 Nollaig 2024, *Vivacom Bulgaria*, C-369/23, EU:C:2024:1043, mír 33 agus an cásdlí dá dtagraítear).

72 I ndáil leis sin, chinn an Chúirt Eorpach um Chearta an Duine freisin, go bunúsach, go bhféadfadh rannpháirtíocht na mbreithiúna i gcinneadh maidir le duine dá gcomhghleacaithe a scaoileadh ó chás, ar comhalta den fhoirmíocht chéanna breithiúna é, a bheith mar bhonn don ghearán lena n-éilítear sárú ar Airteagal 6(1) ECHR má tá siad féin ina n-ábhar d'iarraidh den sórt sin ar scaoileadh ó chás (féach, chuige sin, ECtHR, 22 Meán Fómhair 1994, *Debled* v *an Bheilg*, CE:ECHR:1994:0922JUD002681891, § 37).

73 Dá bhrí sin, ní féidir le comhaltaí fhoirmíocht na Cúirte a iarraidh orthu rialú a thabhairt ar an gceist an bhfuil rannpháirtíocht breithimh i gcomhlacht ar leith de chineál a dhéanfadh sárú ar an gceanglas maidir le binse arna bhunú roimh ré le dlí, iontu féin, a bheith i gcás comhionann leis an mbreitheamh sin. Ós rud é go bhfuil na himthosca a bhaineann lena gceapachán féin mar bhreithiúna comhionann le himthosca cheapachán na mbreithiúna sin, d'fhéadfadh sé amhras

réasúnach a chruthú, in intinn daoine aonair, maidir le neodracht na foirmíochta sin i ndáil leis na leasanna atá os a gcomhair. Leanann sé nach féidir le comhaltaí na foirmíochta sin scrúdú a dhéanamh ar an gceist maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht an bhreithimh sin i gcás ina bhfuil siad i gcásanna comhionanna.

74 Sa chás seo, is léir ón gcomhad os comhair na Cúirte gur tháinig na forálacha a bhaineann leis an nós imeachta chun athbhreithniú a dhéanamh ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas nó neamhchlaontacht breithimh atá ina suí ar an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) i bhfeidhm, tar éis leasú ar an Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, in 2022, d'fhonn ceart daoine aonair chun binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a ráthú. Leis an nós imeachta sin, ceadaítear do na páirtithe in imeachtaí os comhair an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) tástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta breithimh den chúirt sin atá freagrach as rialú a thabhairt sa chás a bhaineann leo a iarraidh, ag iarraidh a chinneadh an gcomhlíonann breitheamh atá ceaptha chun rialú a thabhairt sa chás a bhaineann leo na ceanglais maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, agus cuirtear an scrúdú ar an iarraidh sin de chúram foirmíochta sonraí ina bhfuil cúigear breithiúna arna dtarraingt trí chrannchur as measc bhreithiúna an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), d'eisiamh an bhreithimh dá dtagraítear san iarraidh sin.

75 Mar a tugadh faoi deara cheana i mír 59 den bhreithiúnas seo, ní mór don fhoirmíocht breithiúna ina suí ar an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) a iarraidh uirthi scrúdú a dhéanamh, ar bhonn Airteagal 29 den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, ar an gceist maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht breithimh den chúirt sin, ceanglais binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí a chomhlíonadh, í féin, de réir bhrí fhorálacha comhcheangailte an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt.

76 Go sonrach, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur an bhféadfadh breitheamh a ceapadh chuig an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach), ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua, a bheith mar chuid den fhoirmíocht cúigear breithiúna a iarraidh uirthi rialú a thabhairt ar iarraidh ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta breithimh arna cur isteach de bhun Airteagal 29 den Dlí maidir leis an gCúirt Uachtarach, i gcás ina bhfuil na coinníollacha maidir lena cheapachán féin comhionann le coinníollacha an bhreithimh is ábhar don iarraidh sin.

77 I ndáil leis sin, is léir ó na horduithe tarchuir, laistigh d'fhoirmíochtaí an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) atá freagrach as scrúdú a dhéanamh ar iarrataí ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta sna trí chás sna príomhimeachtaí, gur ceapadh breitheamh amháin ar a laghad, *inter alia*, ar thogra ó KRS ina chomhdhéanamh nua.

78 Dá bhrí sin, mar a luaitear i mír 73 den bhreithiúnas seo, i gcás inar ceapadh breitheamh atá ina suí ar an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) in imthosca atá comhionann le himthosca cheapachán an bhreithimh is ábhar d'iarraidh ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta agus a bhunaíonn an iarraidh sin go sonrach, ní féidir glacadh leis go bhféadfaidh an chéad bhreitheamh sin suí ar fhoirmíocht na cúirte sin atá freagrach as rialú a thabhairt ar an iarraidh sin.

79 I bhfianaise na mbreithnithe go léir roimhe seo, is é an freagra ar phointe (b) de na chéad cheisteanna i gCásanna C-96/24, C-103/24 agus C-112/24 nach mór an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a léiriú sa chaoi go gcuirtear cosc léi ar fhíorú ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus

neamhchlaontacht a bhaineann le breitheamh atá ina suí ar chúirt agus, dá réir sin, ar an gceart chun binse arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí na bhforálacha sin, a chur de chúram fhoirmíocht breithiúna na cúirte sin ina bhfuil breitheamh amháin nó níos mó atá, mar gheall ar choinníollacha a gceaptha, i gcás comhionann leis an mbreitheamh is ábhar don fhíorú sin.

Cuid (a) de na chéad cheisteanna, na dara ceisteanna i gCásanna C-96/24, C-103/24 agus C-112/24, an tríú ceist i gCás C-103/24 agus na ceathrú ceisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24

80 Leis na ceisteanna sin, fiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, an gceanglaítear leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, ar an Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) scrúdú a dhéanamh uaithi féin an gcomhlíonann an fhoirmíocht breithiúna, a iarraidh uirthi rialú a thabhairt ar iarraidh ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta a bhaineann le breitheamh den chúirt, an ceanglas maidir le binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí. Fiafraíonn sí freisin, ar an gcéad dul síos, an gá do chomhalta den fhoirmíocht sin, a bhfuil amhras air nó uirthi an gcomhlíonann comhalta eile den fhoirmíocht sin na ceanglais sin maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht, a iarraidh go scaoilfear an comhalta sin ó chás agus, ar an dara dul síos, an féidir le foirmíocht nár ceapadh ach mionlach dá chomhaltaí tar éis nós imeachta atá curtha ó bhail ag neamhrialtachtaí an measúnú ar an iarraidh sin a dhéanamh.

81 Ba cheart a thabhairt faoi deara, leis na ceisteanna sin, go bhféachann an chúirt a rinne an tarchur, go bunúsach, leis na bearta a chinneadh lena bhféadfaí a áirithiú go ndéanfaidh foirmíocht den chúirt sin scrúdú ar iarrataí ar thástáil neamhspleáchais agus neamhchlaontachta a bhaineann le breitheamh den Sąd Najwyższy (an Chúirt Uachtarach) a chomhlíonann na ceanglais maidir le binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE agus Airteagal 47 den Chairt.

82 Sna himthosca sin, is iomchuí cuid (a) de na chéad cheisteanna, na dara ceisteanna i gCásanna C-96/24, C-103/24 agus C-112/24, an tríú ceist i gCás C-103/24 agus na ceathrú ceisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24 a athfhoirmliú sa chaoi go bhfiafraíonn an chúirt a rinne an tarchur, leis na ceisteanna sin, go bunúsach, an gá an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a léiriú sa chaoi, i gcás ina ndéanann foirmíocht breithiúna de chúirt a iarraidh uirthi iarraidh ar fhíorú ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht comhalta den chúirt sin a éisteacht agus a chinneadh, go sáraíonn sí féin an ceart chun binse arna bhunú roimh ré le dlí mar gheall ar láithreacht breithimh nach gcomhlíonann na ceanglais sin, go gceanglaítear ar an gcúirt atá i gceist a áirithiú nach nglacfaidh breitheamh den sórt sin páirt i scrúdú ar an iarraidh sin agus nach mór di, más iomchuí, na rialacha náisiúnta lena gcinntear comhdhéanamh na foirmíochta sin a fhágáil gan feidhm ionas go ndéanfaidh comhlacht atá i gcomhréir leis na forálacha sin de dhlí an Aontais scrúdú ar an iarraidh sin.

83 Mar réamhphointe, ba cheart a mheabhrú gur léir ó chásdlí socair go gciallaíonn an ceart bunúsach chun binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, go bhfuil sé d'oibleagáid ar aon chúirt nó binse náisiúnta a iarraidh uirthi nó air dlí an Aontais a chur i bhfeidhm a fhíorú, an ionann í féin, sa chomhdhéanamh ina bhfuil sí, agus binse den sórt sin i gcás ina dtagann amhras tromchúiseach chun cinn maidir leis an bpointe sin, agus go bhfuil gá le fíorú den sórt sin ar mhaithe leis an muinín nach mór do bhinsí sochaí daonlathaí a spreagadh i ndaoine aonair i sochaí dhaonlathach, nó nach mór do chúirt náisiúnta den sórt sin, in imthosca áirithe, a bheith in ann a fhíorú an ndearnadh sárú ar an gceart bunúsach sin mar thoradh ar

neamhrialtacht lena gcuirtear ó bhail an nós imeachta chun breitheamh a cheapadh (féach, chuige sin, breithiúnais an 26 Márta 2020, *Athbhreithniú Simpson* v *an Chomhairle agus HG* v *an Coimisiún*, C-542/18 RX-II agus C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, mír 57, agus an 5 Meitheamh 2023, *an Coimisiún* v *an Pholainn (Neamhspleáchas agus saol príobháideach na mbreithiúna)*, C-204/21, EU:C:2023:442, mír 276).

84 Ba cheart a mheabhrú freisin gur chinn an Chúirt cheana féin gur leor láithreacht breithimh aonair nach bhfuil neamhspleách, neamhchlaonta nó bunaithe roimh ré le dlí laistigh d'fhoirmíocht breithiúna chun a stádas mar bhinse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí de réir bhrí an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise an dara mír d'Airteagal 47 den Chairt a bhaint den fhoirmíocht sin (féach, chuige sin, breithiúnais an 26 Márta 2020, *Athbhreithniú Simpson* v *an Chomhairle agus HG* v *an Coimisiún*, C-542/18 RX-II agus C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, míreanna 69 go 75, agus an 4 Meán Fómhair 2025, *AW 'T'*, C-225/22, EU:C:2025:649, mír 57 agus an cásdlí dá dtagraítear).

85 É sin ráite, tá sé tábhachtach a chur in iúl, de réir cásdlí socair, go gcumhdaíonn prionsabal thosaíocht dhlí an Aontais tús áite dhlí an Aontais ar dhlí na mBallstát. Dá bhrí sin, tá sé de cheangal ar chomhlacht uile na mBallstát faoin bprionsabal sin lánéifeacht a thabhairt d'fhorálacha éagsúla dhlí an Aontais, ós rud é nach féidir le dlí na mBallstát difear a dhéanamh don éifeacht a thugtar do na forálacha sin i gcríoch na Stát sin (breithiúnas an 13 Iúil 2023, *YP agus páirtithe eile (Tarscaoileadh díolúine agus breitheamh a chur ar fionraí)*, C-615/20 agus C-671/20, EU:C:2023:562, mír 61 agus an cásdlí dá dtagraítear).

86 Dá bhrí sin, ceanglaítear leis an bprionsabal sin, *inter alia*, ar aon chúirt náisiúnta a iarraidh uirthi, laistigh dá dlínse, forálacha dhlí an Aontais a chur i bhfeidhm, an oibleagáid lánéifeacht a thabhairt do cheanglais an dlí sin sa díospóid os a comhair, trína ndiúltú, más ga, uaithi féin, aon reachtaíocht nó cleachtas náisiúnta a chur i bhfeidhm atá contrártha le foráil de dhlí an Aontais a bhfuil éifeacht dhíreach aici, gan iallach a chur ar an gcúirt an reachtaíocht nó an cleachtas náisiúnta sin a chur ar leataobh roimh ré trí mhodhanna reachtacha nó trí mhodhanna bunreachtúla eile ná fanacht leis. Tá comhlíonadh na hoibleagáide sin riachtanach, *inter alia*, chun urramú chomhionannas na mBallstát i bhfianaise na gConarthaí a áirithiú agus is ionann an méid sin agus léiriú ar phrionsabal an chomhair dhílis a leagtar síos in Airteagal 4(3) CAE (breithiúnas an 13 Iúil 2023, *YP agus páirtithe eile (Tarscaoileadh díolúine agus breitheamh a chur ar fionraí)*, C-615/20 agus C-671/20, EU:C:2023:562, mír 62 agus an cásdlí dá dtagraítear).

87 Chinn an Chúirt cheana go bhfuil éifeacht dhíreach dá leithéid ag an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léiriú i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, lena bhforchuirtear oibleagáid shoiléir bheacht ar na Ballstáit maidir leis an toradh atá le baint amach agus nach bhfuil faoi réir aon choinníollacha, go háirithe maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht na gcúirteanna a iarraidh orthu dlí an Aontais a léiriú agus a chur i bhfeidhm agus maidir leis an gceanglas nach mór iad a bhunú roimh ré le dlí, rud a thugann le tuiscint nach mbeidh feidhm ag aon fhoráil náisiúnta, aon chásdlí nó aon chleachtas náisiúnta atá contrártha leis na forálacha sin de dhlí an Aontais, arna léiriú ag an gCúirt (breithiúnas an 13 Iúil 2023, *YP agus páirtithe eile (Tarscaoileadh díolúine agus breitheamh a chur ar fionraí)*, C-615/20 agus C-671/20, EU:C:2023:562, mír 63 agus an cásdlí dá dtagraítear).

88 Is léir freisin ó chásdlí socair, fiú in éagmais bearta reachtacha náisiúnta lena gcuirtear deireadh le mainneachtain oibleagáidí arna mbunú ag an gCúirt a chomhlíonadh, gur faoi na cúirteanna náisiúnta atá sé gach beart a dhéanamh chun cur chun feidhme iomlán dhlí an Aontais a éascú i gcomhréir leis an treoir atá sa bhreithiúnas lena suitear nár comhlíonadh oibleagáidí. Thairis sin,

ceanglaítear ar na cúirteanna sin, faoi phrionsabal an chomhair dhílis a leagtar síos in Airteagal 4(3) CAE, na hiarmhairtí neamhdhleathacha a bhaineann le sárú ar dhlí an Aontais a neamhniú (féach, chuige sin, breithiúnais an 10 Márta 2022, *Grossmania*, C-177/20, EU:C:2022:175, míreanna 38 agus 63 agus an cásdlí dá dtagraítear, agus an 13 Iúil 2023, *YP agus páirtithe eile (Tarscaoileadh díolúine agus breitheamh a chur ar fionraí)*, C-615/20 agus C-671/20, EU:C:2023:562, mír 64).

89 Chun na hoibleagáidí dá dtagraítear i míreanna 85 go 88 den bhreithiúnas seo a chomhlíonadh, ní mór do chúirt náisiúnta, a mhéid is féidir, an reachtaíocht náisiúnta ábhartha a léiriú ar bhealach atá i gcomhréir le ceanglais dhlí an Aontais. Mar sin féin, mura féidir le léiriú den sórt sin sárú ar cheart daoine aonair chun binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí a sheachaint, ceanglaítear ar an gcúirt sin, chun tosaíocht dhlí an Aontais a áirithiú, na forálacha náisiúnta atá i gceist a fhágáil gan feidhm, go háirithe i gcás ina mbeadh sé mar thoradh ar na forálacha sin go ndéanfadh breithiúna scrúdú ar chás a d'fhéadfadh a bheith, nó a ndealraíonn sé go bhfuil sé, gan an neamhchlaontacht is gá (féach, chuige sin, breithiúnais an 6 Deireadh Fómhair 2021, *W.Ż. (Dlísheomra um rialú urghnách agus gnóthaí poiblí na Cúirte Uachtaraí – Ceapachán)*, C-487/19, EU:C:2021:798, míreanna 159 agus 161, agus an 13 Iúil 2023, *YP agus páirtithe eile (Tarscaoileadh díolúine agus breitheamh a chur ar fionraí)*, C-615/20 agus C-671/20, EU:C:2023:562, mír 65).

90 Ní fhorchuirtear leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, áfach, ar na Ballstáit samhail aonair chun cosaint dlí éifeachtach a áirithiú nó chun muinín sa chóras breithiúnach a athbhunú, ar muinín í a chaill an pobal mar thoradh ar neamhrialtachtaí sistéamacha i gceapadh breithiúna (breithiúnas an 24 Márta 2026, *Rzecznik Praw Obywatelskich (Gnáthbhreitheamh a scaoileadh ó chás)*, C-521/21, EU:C:2026:242, mír 64).

91 Dá bhrí sin, is faoi dhlíchóras an Bhallstáit lena mbaineann atá sé na rialacha nós imeachta mionsonraithe a leagan síos lena bhféadfar a áirithiú go ndéanfaidh foirmíocht breithiúna a chomhlíonann na ceanglais a eascraíonn as an gceart bunúsach chun leigheas éifeachtach agus chun triail chóir a fháil scrúdú ar iarraidh ar fhíorú ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht comhalta den chúirt sin a éisteacht agus a chinneadh.

92 I bhfianaise na mbreithnithe go léir roimhe seo, is é an freagra ar chuid (a) de na chéad cheisteanna, ar na dara ceisteanna sna trí chás seo, ar an tríú ceist i gCás C-103/24 agus ar na ceathrú ceisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24 ná nach mór an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt, a léiriú sa chaoi, i gcás ina ndéanann foirmíocht breithiúna den chúirt a iarraidh uirthi iarraidh ar fhíorú ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht comhalta den chúirt sin a éisteacht agus a chinneadh, go sáraíonn sí féin an ceart chun binse arna bhunú roimh ré le dlí mar gheall ar láithreacht breithimh nach gcomhlíonann na ceanglais sin, go gceanglaítear ar an gcúirt atá i gceist a áirithiú nach nglacfaidh breitheamh den sórt sin páirt i scrúdú ar an iarraidh sin agus nach mór di, más iomchuí, na rialacha náisiúnta lena gcinntear comhdhéanamh na foirmíochta sin a fhágáil gan feidhm ionas go ndéanfaidh comhlacht atá i gcomhréir leis na forálacha sin de dhlí an Aontais scrúdú ar an iarraidh sin. Go háirithe, ní mór breithiúna nach gcomhlíonann na ceanglais maidir leis an neamhchlaontacht is gá a eisiamh ón bhfoirmíocht breithiúna atá freagrach as an scrúdú sin a dhéanamh. Is faoi dhlíchóras an Bhallstáit lena mbaineann atá sé na rialacha mionsonraithe nós imeachta a leagan síos lena bhféadfar a áirithiú go ndéanfaidh foirmíocht breithiúna a chomhlíonann na ceanglais a eascraíonn as an gceart bunúsach chun leigheas éifeachtach agus triail chóir a fháil iarraidh den sórt sin a éisteacht agus a chinneadh.

Na tríú ceisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24

93 I bhfianaise an fhreagra a tugadh ar chuid (a) de na chéad cheisteanna, na dara ceisteanna i gCásanna C-96/24, C-103/24 agus C-112/24, ar an tríú ceist i gCás C-103/24 agus ar na ceathrú ceisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24, níl gá freagra a thabhairt ar na tríú ceisteanna i gCásanna C-96/24 agus C-112/24.

Costais

94 Ós rud é, a mhéid a bhaineann sé leis na páirtithe sna príomhimeachtaí, go bhfuil na himeachtaí mar chéim sa chás os comhair na cúirte a rinne an tarchur, baineann ceist na gcostas leis an gcúirt sin. Níl na costais a tabhaíodh trí bharúlacha a chur faoi bhráid na Cúirte, seachas costais na bpáirtithe sin, inghnóthaithe.

Ar na forais sin, rialaíonn an Chúirt (an Ceathrú Dlísheomra) mar seo a leanas:

1. **Maidir leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha an Aontais Eorpaigh,**

   ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

   d'fhéadfadh sárú ar an gceart chun binse neamhspleách neamhchlaon arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí na bhforálacha sin, a bheith i gceist leis na himthosca a bhaineann le breitheamh a cheapadh, iontu féin, más rud é go mbaineann na himthosca le neamhrialtacht atá de chineál agus de thromchúis gur féidir amhras réasúnach a chruthú, in intinn daoine aonair, maidir le neamhspleáchas nó neamhchlaontacht an bhreithimh sin.

2. **Maidir leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha,**

   ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

   cuirtear cosc léi ar fhíorú ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht a bhaineann le breitheamh atá ina suí ar chúirt agus, dá réir sin, ar an gceart chun binse arna bhunú roimh ré le dlí, de réir bhrí na bhforálacha sin, a chur de chúram fhoirmíocht breithiúna na cúirte sin ina bhfuil breitheamh amháin nó níos mó atá, mar gheall ar choinníollacha a gceaptha, i gcás comhionann leis an mbreitheamh is ábhar don fhíorú sin.

3. **Maidir leis an dara fomhír d'Airteagal 19(1) CAE, arna léamh i bhfianaise Airteagal 47 den Chairt um Chearta Bunúsacha,**

   ní mór léiriú a dhéanamh mar seo a leanas:

   i gcás ina ndéanann foirmíocht breithiúna den chúirt a iarraidh uirthi iarraidh ar fhíorú ar chomhlíonadh na gceanglas maidir le neamhspleáchas agus neamhchlaontacht comhalta den chúirt sin a éisteacht agus a chinneadh, go sáraíonn sí féin an ceart chun binse arna bhunú roimh ré le dlí mar gheall ar láithreacht breithimh nach

gcomhlíonann na ceanglais sin, go gceanglaítear ar an gcúirt atá i gceist a áirithiú nach nglacfaidh breitheamh den sórt sin páirt i scrúdú ar an iarraidh sin agus nach mór di, más iomchuí, na rialacha náisiúnta lena gcinntear comhdhéanamh na foirmíochta sin a fhágáil gan feidhm ionas go ndéanfaidh comhlacht atá i gcomhréir leis na forálacha sin de dhlí an Aontais scrúdú ar an iarraidh sin. Go háirithe, ní mór breithiúna nach gcomhlíonann na ceanglais maidir leis an neamhchlaontacht is gá a eisiamh ón bhfoirmíocht breithiúna atá freagrach as an scrúdú sin a dhéanamh. Is faoi dhlíchóras an Bhallstáit lena mbaineann atá sé na rialacha mionsonraithe nós imeachta a leagan síos lena bhféadfar a áirithiú go ndéanfaidh foirmíocht breithiúna a chomhlíonann na ceanglais a eascraíonn as an gceart bunúsach chun leigheas éifeachtach agus triail chóir a fháil iarraidh den sórt sin a éisteacht agus a chinneadh.

Sínithe